

LOBIRANJE

Mate Granić: Lobiranje je u Hrvatskoj izašlo iz sive zone

Autor/izvor: Prof.dr.sc. Mate Granić, predsjednik Hrvatskog društva lobista

KOMENTAR - Lobiranje je danas u svijetu cijenjena, dobro definirana i solidno plaćena profesija. Lobisti pomažu u donošenju najboljih rješenja, Vladama, parlamentima, državnoj administraciji, korporacijama i međunarodnim organizacijama. U SAD-u je registrirano 36.000 lobista, samo u Washingtonu 13.000. To je ozbiljna industrija od 3,47 milijardi dolara godišnjeg prihoda.

Hrvatska je jedina europska država u kojoj su sami lobisti zatražili od Vlade donošenje Zakona o pravnoj regulaciji lobiranja.

U Bruxellu je registrirano oko 16.000 lobista, a lobiranjem se bavi i 2500 nevladinih udruga. Najstriktnija pravna regulacija lobiranja je u SAD-u. Europska tradicija je puno liberalnija, ali i u SAD-u i Europskoj uniji lobisti rade na temelju Zakona, etičkog kodeksa, tradicije i osobnog kredibiliteta lobista.

Hrvatska je jedina europska država u kojoj su sami lobisti zatražili od Vlade donošenje Zakona o pravnoj regulaciji lobiranja.

Očekujemo da će takav zakon biti prihvaćen u Hrvatskom saboru do kraja ove godine. U

SAD-u lobisti lobiraju u vrlo širokom rasponu, od multinacionalnih kompanija, strukovnih udruga, sindikata, nevladinih udruga do predsjedničkih izbora. U Bruxellesu na donošenje odluka, direktiva i smjernica Europske komisije, Europskog parlamenta i Vijeća ministara.

Lobiranje je staro koliko i ljudska civilizacija, ali profesionalno lobiranje u SAD-u se veže za predsjednika Granta u devetnom stoljeću, koji je bio strastveni pušač i koji je često iz Bijele Kuće odlazio u hotel Willard, te u lobiju hotela pušio. Neki od utjecajnih ljudi to su otkrili i počeli su dolaziti u lobi hotela kako bi se kod predsjednika zalagali za različite interese, ideje i projekte. On ih je nazvao lobistima, jer su se motali po lobiju hotela Willard.

U Europi profesionalno lobiranje je vezano uz osnivanje Europske ekonomske zajednice, 1957 godine, a u Hrvatskoj prvo, profesionalno organizirano lobiranje je započelo održavanjem Prvog međunarodnog simpozija o lobiranju 2008. godine, iako je zadnjih deset godina i u Hrvatskoj uspješno djelovalo nekoliko ozbiljnih lobista. Nakon osnivanja Hrvatskog društva lobista 2008. godine, lobiranje u Hrvatskoj je prihvaćeno kao ozbiljna i potrebna profesija. Sivo lobiranja je sve manje. Lobisti rade na temelju ugovora i etičkog kodeksa, a do kraja godine očekujemo Zakon o lobiranju. OECD je pohvalilo u svom izvješću Hrvatsku, kao jedinu Europsku državu u kojoj su sami lobisti pokrenuli inicijativu za donošenje Zakona o lobiranju.

Posjet Davea Wenholda, predsjednika Američkog društva lobista Hrvatskom društvu lobista je veliko priznanje hrvatskim lobistima, ali i Hrvatskoj, jer američki lobisti su ne samo ugledni i utjecajni, nego i bitno utječu na političke procese i u SAD-u i svijetu. Nacionalno i regionalno lobiranje je različito od europskog lobiranja. Dok je europsko lobiranje primarno profesionalno, nacionalno i regionalno lobiranje je primarno političko. Zato je vrlo važno da Hrvatski sabor donese čim prije Zakon o pravnoj regulaciji lobiranja, kako bi lobisti radili isključivo prema zakonu, etičkom kodeksu, te kojim bi lobisti koji žele raditi sa državnim institucijama prethodno prošli proces registracije definiran zakonom. Lobisti bi bili obvezni i na godišnje izvješće o svom radu.

Treći međunarodni simpozij o lobiranju bila je prava prilika za poslovne ljude, strukovne udruge, medije i nevladine udruge da se upoznaju sa dometima i mogućnostima lobiranja u vremenu gospodarske krize u Hrvatskoj, regiji i svijetu, te posebno sa mogućnostima hrvatskih lobista.

Vrlo je važno da Hrvatski sabor donese čim prije Zakon o pravnoj regulaciji lobiranja, kako bi lobisti radili isključivo prema zakonu, etičkom kodeksu, te kojim bi lobisti koji žele raditi sa državnim institucijama prethodno prošli proces registracije definiran zakonom.